

Xandra Schutte, juryvoorzitter Feministische Impact Prijs 2024, 22 november 2024

Over de werkwijze van de jury

Een jurylidmaatschap is altijd een avontuur. Geen Eenzaam Avontuur maar een collectief avontuur. Wat voor werk zal er beoordeeld moeten worden? Zal er in harmonie gekozen worden? Of gaat iemand haar poot heel erg stijf houden? Is er een manipulator onder ons? Hoe zullen de gesprekken zijn?

In dit geval was het extra spannend, want dit is de eerste keer dat de Feministische Impact Prijs, kortweg de FIP, wordt uitgereikt. Een prijs voor een feministisch cultuurproduct dat in potentie een grote draagwijdte heeft. We moesten als jury nog onbekend terrein ontginnen en samen met initiator Mineke Bosch uitvogelen hoe we het zouden aanpakken. Onze eerste vraag: waren er de afgelopen jaren genoeg feministische cultuuruitingen verschenen? Om dat te testen stelden we als jury een lijst op van projecten die ons waren bijgebleven. Al associërend kwamen we binnen de kortste keren op veertig feministische cultuurproducten die wat ons betreft zo de prijs mochten krijgen. Uiteindelijk zijn er maar twee die op onze lijst stonden daadwerkelijk ingezonden.

We begonnen met een oproep voor inzendingen. Dat inzenden konden de makers zelf doen, de producent of uitgever, maar ook de buurvrouw of een toeschouwer of lezer. Uiteindelijk ontvingen we 36 inzendingen. Bij elkaar vormden die een zeer aangename verrassing, zowel qua kwantiteit als kwaliteit. We besloten ons bij de jurering tot de inzendingen te beperken.

En wat was het leuk om al die inzendingen voor de FIP te zien! Er zaten heel veel projecten bij waar we nog niet van hadden gehoord en die laten zien dat er nog zo veel te verbeteren is in de positie van vrouwen.

Om een indruk te geven: we kregen inzendingen in alle genres. Van een musical over moederschap, een theatervoorstelling over de Nigeriaanse filosofie Sophie Bòsèdè Olúwólé, een cabaretvoorstelling, een biografie, klassieke liederen en dans tot een fotoproject en meerdere podcasts.

Als je de onderwerpen van alle inzendingen achter elkaar zet, krijg je een staalkaart van de feministische thematiek die nu de gemoederen bezighoudt. Zo behandelden een aantal projecten femicide, eerwraak en partnergeweld. Maar ook thema's als menstruatie-armoede, de voor- en nadelen van menstruatie-apps en de Nederlandse bevalcultuur komen aan bod. Een jonge Havo-scholier schreef verhelderend over de gezondheidszorg en een podcastserie ging over tekortschietend medisch onderzoek als het om het vrouwenlichaam gaat.

Veel inzendingen gingen over de representatie van vrouwen, of dat nu om Charlotte in *Die Leiden des Jungen Werthers* ging of de geliefden die Leonard Cohen bezong. Opvallend was dat verschillende inzendingen gericht waren op het archiveren van vrouwengeschiedenis, en dan met name aspecten van de tweede feministische golf. Vrouwelijke wetenschappers van kleur reflecteerden in een podcast over hun positie op de universiteit. Maar we beluisterden ook een heel persoonlijke en intieme podcast over scheiden, die laat zien dat het persoonlijke politiek maar ook 'universeel' is.

Om een tipje van het geheim van de jurykamer te lichten: er was geen dwarsligger in ons midden, geen drammer en geen manipulator. De jury – Liane van der Linden, Devika Partiman, Dineke Stam, Meral Uslu en ondergetekende – beleefde veel plezier aan het bekijken, beluisteren en lezen van alle inzendingen, we waren erdoor ontroerd, verontwaardigd, vanwege de soms pijnlijke inhoud, en we hebben ook heel wat gelachen.

Om tot een shortlist te komen hanteerden we de volgende criteria:

1. Hoe is de feministische inhoud – wordt er een kritische, inhoudelijke lens op macht en gender en kennis gericht?

2. Hoe is de artistieke kwaliteit – hoe origineel is de inzending?

3. Tot slot keken we naar de impact, vanuit een intersectioneel, inclusief perspectief.

Dat laatste was het moeilijkste, want wat moesten we onder impact verstaan? Toch niet alleen bezoekers- en verkoopcijfers? Of de aandacht die in de media werd gegenereerd? Effectmeting hebben we niet bij de beoordeling betrokken.

Impact was een woord dat onlangs in de *Taalstaat* werd behandeld. De 'taaladviesdienst' omschreef het als 'krachtige werking die van iets uitgaat'. Het woord komt uit het Latijn en had de letterlijke betekenis van botsing, schok of stoot – mooi dus dat boksers genomineerd zijn.

Synoniemen voor impact zijn: invloed, effect, weerslag, draagwijdte, reikwijdte. Dat hebben we allemaal laten mee resoneren: wat was het effect van het cultuurproduct op ons, hoe heeft het een weerslag gehad op onze blik, wat zijn de kringen in het water die het heeft doen ontstaan en hoe zullen die kringen nog weer wijder en wijder kunnen worden?

We zouden de FIP ook Feministische Inspiratie Prijs, of Feministische Inzicht Prijs kunnen noemen. Want inspirerend was het.